

עם "הפרדגו":

באוסטריה-האונגריה:

לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה: 3.90 קראנען.

ברוסיה:

לשנה: 6 רויכ, לחצי שנה: 3 רויכ, לרבע שנה: 1.50.

בשאר ארצות:

באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פֿרנק, בעד חלוף האדריסה 20 קאפ, כחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה/ 15 ק'.

תנאי החתימה.

באוסטריה-האונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רויכ, לחצי שנה: 2 רויכ, לרבע שנה: 1 רויכ, בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פֿרנק.

החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם. דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשערין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנתרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

כחיר כל נומר 10 קאפ, 25 העללער.

Krakau, 20 Mai (7 Mai) 1903.

גליון לא.

קרבקוי, יום ד', כינ אייר תרס"ג.

תכין: כמרבר (שיר), ו. שניאור, — הצוענית העבריה (ספור, המשך), יהודה שטינברג, — היונים (שיר עם ב' ציורים), שמואל בן-ציון, — מסע בארץ שוויציה, שלמון, — השומר בחלם (הלצה), ש. ב'ן-ן, — הצעד הראשון (ציור), — חדשות, — מודעות.

במדבר *

על סלע־ישימון בלילה
לן עב קל, עב צחור מצחור,
והשקם בבקר התעורר
לשחק עם קרני האור.

ועליו השתוכב בן־עב זה
והצהיל פני חרוה לכל;
והסלע בזה נשאר ערירי
ושומם בלב ים החול...

ה. שניאור.

(* על פי לרמנטוב.

הצוענית העבריה. כח

(ספור)

(המזרח)

תברו... ואולי אמרו שירה לאביב הטוב, אשר פדם מן
החרף הקשה ויוציאם לרוחה... מי יודע שפת הפוסים?...
וקריצבניה מילח עם פשרקר סביב לאהל, ובדיה
אחזה את מקלעתה העבה, והשתעשעה בה. נפר הנה
הדבר, שהיא שמחה בה... אבל היא לא יצאה לטייל
כדי להתפאר על פשרקר במקלעתה. הוא הודה לה זה
כבר, שמקלעתה היא הטובה והיפה במקלעות! אך יש
לה שאלות, שהיא מקנה למצא להן פתונים כפי פשרקר.
— מדוע זה שולחים אותי לשיר ולרקוד ולא את

סבקה? — שאלה אותו פתאם.

— יען כי סבקה היא ערנה ועירה; קטנה היא

כחול!

— ומדוע לא תלך בספנדרה?

— בספנדרה גדולה יותר מדי ועבה כפרה וקנה!

קריצבניה החרישה מעט. כלבה נולדה שאלה חרשה.

שלא עננה אותה עד כה.

— מי משנינו יותר גדול אני או אתה? — שאלה

פתאם.

— אני.

— בכמה אני צעירה ממך?

— בתרבה!

— וכמה?... כמה... ימים... כמה חיותי?

פשרקר הפנה את פניו אל הפוסים, החריש מעט.

ונתן את השוט אשר בידו על שתי סוסות וסח אחר:

— באשר באת אלינו — ענה כעבר רנע — ילדה

הסוטה הזאת... זאת — בתה!... וזה — הפית הוא בנה

של בתה, שנולד באביב שהיה... התוכרי?

קריצבניה שקחה פתאם כל מה שחפצה עוד לשאל

על אדות העיר והישוב. לבה נמלא עתה מחשבות חדשות

ולא ברורות. קטעים של זכרונות עוברים במחה, והיא

אינה יכולה להביר גם היטב מפני שהם מערבים ופכוכים

היא ידעה את כל זאת, בכל זאת השתוקקה מאד לראות
את העיר. בזכרונה עוד נשארה חקוקה תמונה ממשמשה
מן העיר, ש"שם" היו תהורים הראשונים... ותילדים
החם, אשר אהבה אותם כל כך... היא קנתה למצא מהר
את העיר — באותה התמונה שנשארה בזכרונה.

ובלילה שלפני יום הרקודים, הראו לה כל אנשי
האהל חכה יתרה. הכל הביטו בפניה, התבוננו אל מקלעתה
וכמעט שנהגו בה כבוד; על בן מצאה את לבכה לבקש
את ה"אב" כי ירשנה לטייל מעט עם פשרקר סביב האהל,
ולא יאצו בה לעלות על משכבה; ובקשתה נתנה לה
לשמחת לבכה.

הלילה הנה ליל אביב בהיר. הירח עמד בחצי
השמים, ויגל חצי פנים בהירים אל האהל, הנטוי בעמק
נהמה, בין שני הרים עטופים דשא אביב. זה הנה הלילה
הראשון לצאת האהל לגודויה, אחרי מנוחה ארבה ולא
נעמה של שלשת ירחי החרף. בירחים האלה נמצאים
הצוענים הנודדים במצב שינת-החרף של הדברים;
מתחבאים הם באהל עשוי עמק באדמה, ועוסקים במלאכה
על המפות בעצלות רבה; ואינם יוצאים משם רק בשעת
ההקרח ללכת העירה לקנות צרכי אכל. גם סוסי האהל
נראים אז כאוכלים ומעלים גרה מתוך שנה; והם מניעים
רק לפעמים בנכותיהם, לבל ישכחו מלאכת הברחת
הכוכים בימי הקיץ.

בלילה שהוא הנה פרוש על האהל איזה מראה של
חגיגה: הכל הנה שלם ומתקן, כל היתרים שלמים, מכסה
האהל מאחה⁽¹⁾ ואין בו קרעים ונקבים. הסוסים מסביב
היו עסוקים פלחית עשב רענן ורף, ואף לעתים רחוקות
הנביתו את צואריהם וצחלו מתוך שבע... אולי התפאר
כל אחד מהם, שהעשב שלו יותר רענן ויותר לח משל

(1) תפור היטב.

רב. הצועני לא מצא את ידיו. הוא עוב את "אוצרו הטוב" על היריעה הפרושה לארץ. וסבב בין השימשים ואסף כים מלא מטבעות קטנות ונדולות. קריצבנה היתה אנסיה לשנות ולשלוש את ומירוהיה. היא שבה עם הצוענים אל האהל שמחה ומלאה רצון. היא נחלה נצחון כזה בפעם הראשונה.

הצועני התנדב וקנה לה ממתקים ומנדנות. כל האהל היה שמח בה; והצוענים הזקנים שמחו בה משנה שמחה: המה מצאו בה מקור נאמן לאסף כסף רב; ומלבד זה הגה היתה זאת הפעם הראשונה בעיר ולא גלחה את מוצאה. עתה ראו וידעו כי נאמנה היא אתם: "בכר שכהה את הכל - התנחמו בלבכם. - היא צוענית ומנרה. קנין אהלנו!"

אבל שמחת קריצבנה לא היתה שלמה. וברונותיה הקטועים לא נתנו לה מנוח. הלבנים האלה ארורי האלים. נשאו חן בעיניה. המה טובים מאד... המה נותנים כסף בעד רכודים ומירות... המה לבנים... אבל חן גם היא לבנה! היא לא ידעה זאת עד הימים האחרונים; כאשר התחילה להתקשט במלבושיה ולהיטיב מקלעות ראשה הביטה בפעם בפעם בנחשת המלמשת שבאהל הממלאה מקום המראה.

כל נערי שראתה שם. היה דומה מאד לנער הלבן הלז... כאלו כלם אחים הם!...

וגם ילדים קטנים ראתה שם... והילדים העירו בקרבה וברונות מעציבים ולא ברורים... במדומה לה. שהיא יודעת את הילדים ההם!... שפכר ראתה אותם "שם"... האמנם היו גם הילדים האלה "שם"?

והיא זוכרת, כי הבינה היטב את שפת האנשים ההם!... גם ה"אב" הזקן יודע את השפה הזאת... הוא דבר עמם בשפה זו... הוא דבר גם עמה בשפה זו... אז... כאשר לקחו אותה מ"שם"... מן האב שהוא... מן האם שהיא... גם הם דברו בד! - והילדים?...

והכל עומד בתאם כמו חי לגוד עיניה. ובלבבה נכרו הנענועים לאנשים אשר - "שם"... לנער הלז. שהבטיח להגן עליה... ולאכיה ולאמה ההם.

(עוד יבא)

יהודה שטנברג.

זה בנה - ומקלם אינה יכולה להעלות אף וברון אחד ברור ושלם: "שדות... יערים... אלים... ילדים... הלומות... שקט... צוענים... ועוד זה דברים - שם... הנער הלז..." והיא אינה יכולה להשתקע בקר אהר מקל אלה. וברונות קטועים כאלה עלו על לבבה לפעמים בשכבה על משכבה בלילות. ואז היתה רואה בשנתה הלומות קשים. היא לא זכרה כפקר מה ראתה בחלומות ההם. ידוע ידעה רק שהיו קשים...

היא שבה אל האהל ותשכב בפנתה. ותוסף להנות בזכרונות הקטועים ההם. אף כי לא יכלה לצרפם לאינה ענין; די הנה לה שהרגישה בלבה איזו תנועה נעימה... איזה עצב שיש בו טעם...

ה.

רקודיה של קריצבנה לא עלו לה נפה. היא נבדלה מפני האנשים הלבנים. המלכשים בלבושים משנים והולכים בליכה משנה - הפל אצלם נר ומשנה! ועל הפל - הבננים הנבחים. שאמה צריך להגיפה את ראשה. אם הפך אתה לראות אנה הם כלים; הרחובות הצרות ומורי הבתים הארפים. רואה היא. כי אמת היא - מה שספרו לה באהל. שאנשי הישוב הם "מורדי אל"! הם הוצצים בעד אור השמש. לכל יחד אל רחובותיהם; הם לובשים מלבושים רבים. אף כי השמש הטוב שולח אור חם ונעים. הם מרביצים אברים על קרקע הרחוב. כדי שלא יעלה ולא יצמח כל עשב רך ולח - המה כלם "מורדי אל"!

היא ראתה סביבה המון אנשים מן המורדים ההם. ונבדלה ולא יכלה לשום לב אל רקודיה כראוי. הצוענים שלחו אליה מבטי ועם. אבל היא לא ראתה את המבטים ההם.

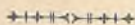
אך לאט לאט שבה מנוחת נפשה אליה. ובשהגיעה שת הזמרה. הניחה את דעת הצוענים. הגינה הפראית של הצוענים. שאין לה סדר וערך קבוע. שפעם היא מקצרת ומשתפכת בשכרי קולות. ופעם היא מארכת וממשכת - דוכה היא לגינת הנער. ואם שרים אותה בקול נעים היא לוקחת ללבבות.

ומרת קריצבנה יצאה בעו מתוך הלב הצעיר. יתשמע בכל הרחוב. עד מהרה התאספו סביבה המון

היונים*.

מעל הנבע אל הסוף
 שעל הפלג שם הקט.
 כל המחנה סוכב ושט.
 משם ידאו בתבלת רום;
 דאה על על למאור היום;
 ומבריקות הכנפופים
 כמו אייראור בתבלת-יום.

הבקר אור; ובני יונים
 נעורו חיש, ובקר חונים
 כלם סביב על פני הקנ,
 הזמים, רועשים בקערב חג.
 פתאם - הבט! - עוף-עוף! עוף-עוף!

(* משירי Eigenbrodt.

ובכן תמחרנה היונים
 ללקט מבחר הורעונים,
 ובה תנקרנה ובה תבלענה
 עד מלא הנפק³, עד תשבענה.

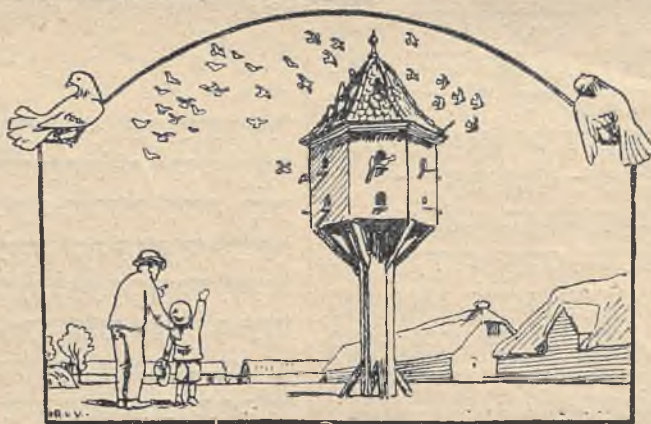
זמן רב הביט הילד בה,
 פתאום, בין רגע – שור! הו, הו!
 וכל עדת בני היונים
 התנשאו היש, היש למרומים,
 כולם עפים, טסים, הומים, –
 הנים מעל האלונים
 שם הרמים,
 ונעלמים
 במרום האור הרב.

ואז אט אט הילד שב
 אל בית אביו,
 והנה סביב
 על גג השבך ככר חונים
 כל בני עדת אל היונים,
 עומד הילד מביט הוא –
 והם הומים: גורו! גורו!

עד כי תכהינה לי עינים
 אם אך אביש אלימו שם.
 אים? – בא, ילה, בא, גרוי,
 נבקש אותם שם, שם בחוץ.

שניהם יצאו החוצה היש
 הילד רץ לבני האיש,
 עדי באם מחויץ לעיר,
 "האח! – קרא – הנה הנים!
 אך מה יעשו פה על הניר?
 על מה ישוטו פה חנם,
 ויבקשו פה וינקרו כה
 במקום אין צמח בו?"

"הו, ילד קטן! הן תמול אכר
 זרע חמצה¹ כל הכפר,
 אשר תרש בועת אפים
 לצמית פרי לו שבעתים,
 ומה עושה
 יונה בותה?
 חושבת היא כי אך למענה
 זרע האיש, האריך מענה²;

שמואל בן-ציון.

³ קראפף, 306.

² תרש השדה.

¹ ערבסע, Горох.

הא מסע בארץ שויציה. הא

(מספר הוֹכְרוֹנוֹת לאחד הנערים.)

— הוּיֹא — אָמַרְתִּי — מי יתן וְרָאוּ חֲכָמֵי אֶת הַפְּרָחִים
הָאֵלֶּה וְהִתְפַּעְּלוּ גַם הֵם מִיָּפְיָם הַנִּפְלָא וְשָׂכְחוּ אֶת לְמוֹדָם
וְגַם אֶת פֶּרֶק "הַוְהִב" ! — אִמָּא הַתְּפִלָּאָה עַל רִצְיוֹנֵי בְּנֵי
הַתְּמָרִים. — "מִיָּמִיד" — אָמַרְהָ — לֹא רָאִתְנִי רִצְיוֹנֵי
כָּל בֶּרֶךְ.

מוצאי שבת. י"ד תמוז.

הַיּוֹם אַחַר הַצְּהָרִים הִלְכְנוּ שְׁלֹשָׁתֵנוּ — אֲנִי וְאָבָא
וְאִמָּא — לְטִיֵּל בַּחוּצוֹת הָעִיר וְכָל אֲשֶׁר הוֹסַפְתִּי לְהַתְּבַוֵּן
סְבִיבֵי בֵּן הוֹסַפְתִּי לְהַתְּעַנֵּן וְלְהַתְּפִלָּא עַל יָפִי הָעִיר הַחֲמוּדָה
הַזֹּאת. רִאִיתִי מַצֶּבֶת וְכָרוֹן גְּדוֹלָה וְנִהְדָּרָה לְמִשׁוֹרֵר הַתְּהָה
אֲשֶׁר הָיָה יְלִיד פְּרִנְקֶפֶרְט וְגַם אֶת הַבַּיִת אֲשֶׁר גָּר בּוֹ
רִאִיתִי. וְאָבָא סָפַר לִי עַל דְּבַר גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל הַמִּשׁוֹרֵר הַזֶּה.
— וְלָנוּ הַיְהוּדִים — שְׁאַלְתִּי — אֵין מִשׁוֹרְרִים גְּדוֹלִים?
גַּם לַעֲמֻנוּ הָיוּ מִשׁוֹרְרִים גְּדוֹלִים וְגַם בִּימֵי נְתָה הָיוּ
שְׁנֵי מִשׁוֹרְרִים מְצִינִים מִבְּנֵי עַמֵּנוּ הַיְהוּדִים וְכִרְגָה. וְהָאֲחֵרִין
הָיָה גַם הוּא יְלִיד פְּרִנְקֶפֶרְט. וְרַחוּב הַיְהוּדִים הוּא הַ"גִּישׁוּ"
לְפָנֵינוּ. נִקְרָא עֲתָה עַל שְׁמוֹ "רַחוּב בְּרִגָה". וְאָבָא הוֹסִיף
לְסַפֵּר לִי מֵהַ הָיָה הַ"גִּישׁוּ" לְיִשְׂרָאֵל. מֵה רַבּוֹ צָרוֹת בְּנֵי
עַמֵּנוּ וּמַצּוֹקוֹתֵיהֶם בְּמִצַּר הָאֶפֶל הַזֶּה — וְאֶתְנַדְּרָה! וְכִדְבַרְוֹ
הַבִּיאֵנִי אֶל הַרְחוּב הַזֶּה. שְׂפָה הוּא כִּיּוֹם. וְגַם אֶת מַצֶּבֶת
הַכְּרוֹן לְבְּרִגָה הַרְאֵנִי. הַמַּצֶּבֶת הַזֹּאת קִטְנָה וּפְשׁוּטָה. פְּנֵי
פְּסָל בְּרִגָה דְלִים וְרַעִים מְאֹד וְדוֹמִים לְפָנֵי אִישׁ גִּעְגָה
וְנִדְבָא. לֹא כַּפְּנֵי נְתָה הַמְּלֵאִים וְהַרְחִבִים. וְרָגַשׁ צַעַר וְקִנְיָאָה
לְחֹץ אֶת לְבָבִי. — קָשָׁה לִי לְהַפְרֹד מִפְּרִנְקֶפֶרְט. אֵךְ עוֹד
מַעֲט וְנִשְׁבַּב בְּרַבְּבַת הַהוֹלְכֶת לְעִיר בְּגוֹל. עוֹד מַעֲט וְרִאִיתִי
אֶת שְׁוִיצִיָּה. הִנֵּה אוֹלֵי גַם מִפְּרִנְקֶפֶרְט.

יום א', ט"ו תמוז.

בְּאֲשֶׁר הִקְצִיצוֹתִי הַיּוֹם בְּעֻגְלַת הַרְבֵּבַת כְּבֵר הָאִיר
הַשְּׁחַר. שְׁאַלְתִּי אֶת אָבָא: אֵיפֹה הֵגִינוּ? וַיֹּאמֶר, כִּי עַל יַד הָעִיר

י"ב תמוז.

— מַה יִּתְּנוּ לָךְ מִסְּעִידָה? — אָמַרְהָ לִי וְקִנְתִּי בְּשׁוּבִי
מִמְּסַעֵי בְּקוֹץ שְׂעָרָה. — מַה יִּתְּנוּ לָךְ מִסְּעִידָה? — אָמַר לִי גַם
רַבִּי גִרְשָׁם מִלְּמַדֵּי. וְחֲכָמֵי הַתְּפִלָּאָה עָלַי, כִּי בִימֵי מִסְּעִי
עָבְרוּ כְּמַעֲט עַל כָּל פֶּרֶק "הַוְהִב" הַחֲמוּר. — מַה יִּתְּנוּ לִי
מִסְּעוֹתַי! — הוּיֹא מִי יִתֵּן וְרָאוּ גַם הָמָּה אֶת כָּל הַחֲמוּדוֹת.
אֲשֶׁר תְּחַוִּינָה עֵינֵי עַל דְּרָבִי וְיִדְעוּ מַה טוֹב הוּא לְנַסֵּעַ
לְרִאִוֹת וְלִרְאִוֹת! אוֹלָם אָנֹסָה הַפֶּעַם לְרִשָׁם הַכָּל בַּסְּפָר
וְקָרְאוּ וְיִדְעוּ כִּי אֵךְ טוֹב אֲנִי עוֹשֶׂה. וּבְפְרִנְקֶפֶרְט הִנֵּה
הַסְּמוּכָה לְשְׁוִיצִיָּה אַחֲל.

יום ו', י"ג תמוז.

הַיּוֹם בְּבִקְרָה בָּאֵנוּ לְעִיר פְּרִנְקֶפֶרְט שֶׁעַל נְהַר מִזֵּן וְנָסַר
אֶל בֵּית מְלוֹן. רַחֲצֵנוּ בְּגִינוּ וְנִדְוִינוּ הַתְּפִלָּלוֹת וְאָכַלְנוּ אֶרְבַּת
הַבִּקְרָה וְאַחַר הִלְכְנוּ לְרִאִוֹת אֶת חֲמוּדוֹת הָעִיר. הָיִינוּ
בְּוִסְטֵנְדָה — רַבַּע הָעִיר הַיְחִידָה יָפָה. וּמַה הַתְּעַנְנִיתִי לְמִרְאֵה
הַבָּתִּים הַיָּפִים וְהַנְּחָמִידִים. אֲשֶׁר לְכָל אַחַד בֵּן נַחְמָד מִסְּבִיב.
בֵּית וְגוֹן בֵּית וְגוֹן; וְכָל אַחַד וְאַחַד שׁוֹנֵה מֵאַחֵי בְּצוּרְתוֹ
וְתַכְנִיתוֹ, בְּגֻדְלוֹ וְתַקְפּוֹ וְעַל כָּל אַחַד חֵן מִיְחַד. אַחַר בֵּן
נִכְסְנוּ לְתוֹךְ שְׁדֵרֵת אֶלּוֹנִים עֲבָתָה וַיִּבֶה וּמִילְנוּ שֵׁם עַד
בּוֹאֵנוּ אֶל הַחוּף הַנִּהְדָּר שֶׁל נְהַר מִזֵּן. גַּם לְאַרְבֶּךְ הַחוּף
מִשְׁתַּרְעַת שְׁדֵרֵת אֶלּוֹנִים יָפִים וְעִרְגוֹת פְּרָחִים נִפְלָאִים.
רִאִינוּ אֶת הַמְּקוֹם הַנִּהְדָּר שֶׁעַל הַחוּף הַיְדוּעַ בְּשֵׁם: "נִצְיָה"
וְאֶתְעַנֵּן עַל מִרְאֵה עֵינֵי עֲנָג אֵין קָו! — אַחַר אֶרְבַּת הַצְּהָרִים
נִסְעֵנוּ לְגֵן הַתְּמָרִים. אָבָא הִגִּיד לָנוּ, כִּי הֵנּוּ הַזֶּה הוּא אַחַד
הַגְּנוּיִם הַיְחִידִים יָפִים בְּתַבֵּל. אִמָּנָם נִפְלָא הוּא הֵנּוּ מְאֹד מְאֹד.
עוֹדֵנִי נַעַר וְלֹא אָמַצָא דִּי מֵלִים לְתֵאָר חֲמוּדוֹתָיו בְּכַתֵּב
וְאֵךְ לֹא כִּפָּה; אֵךְ אֲדַמָּה כִּי גַם מֵאִישׁ גְּדוֹל וּבְגָר הַדְּבַר.
בְּכָל אֲשֶׁר שָׁמְתִי עֵינֵי רִאִיתִי מִרְאִוֹת נִהְדָּרִים מֵאֵין כְּמַהֵם.
וְכַמַּעֲט שְׁלֹא יִדְעֵתִי נִפְשִׁי מִרַב עֲנָג. נִדְמָה לִי, כִּי בְּנֵן הָעֵרֶן
הֵגִינוּ!

אָפּגאַנג אָנו עוברים עתה. הפּמתי בחלון ואַרא הרים
 גבוהים ויער גדול ממולי. אלה המה הרי שורצולד.⁽¹⁾
 בני - אָמר לי אבא. הנהר הנבנה הוא הפּלדברג⁽²⁾ והעצים
 השחורים הנראים מרחוק המה עצי שורצולד. - הוי -
 קראתי בהתעוררות - האמנם השורצולד המהלל לנגדי? !
 הנה הוא מקום מגורי הסופר הגדול אוֹרְבֵּךְ? בנדאי נסע
 לא אחת ברבבת שאנו נוסעים בה ביום! ומה יפה הוא
 המקום הנו? מה נהדר היער וההרים מסביב! זמן רב
 עמדתי ליד החלון ואתבונן במראה עד אשר געלם המקום
 מעיני. שאלתי את אבא מדוע כתב אוֹרְבֵּךְ את כל ספריו
 גרמנית ולא עברית. הלא לפי דברי "ונאל הפרמלי"
 אהב את עמו מאד ומדוע כתב בשפה זרה?

אוֹרְבֵּךְ הפּץ לפעל על בני העמים האחרים. הוא
 הפּץ בי כל העמים ואהבו את עמו - אָבל חפצו לא
 עלה גֵדוּל. - כּן כּן בני - נאנח אבא. - זאת ראה גם
 אוֹרְבֵּךְ באחרית ימיו וינחם.
 - כּן אבא. וזכר אני את דבריו: אָכן לתּם הייתי
 ולחנם עבדתי את עבודתי."

- אַרְחֵמְךָ בני. כי תשמך בּוֹרְכֵךְ את אשר תקרא.
 לוֹ הוֹ אוֹרְבֵּךְ בּימינו אלה. הוסיף אבא עתה. כי אֵז לא
 כתב גרמנית לנרמנים. כי אם עברית לעברים. וספריו
 נשארו בכתב עמו. ודבריו הוֹ שומים כפי אחיו לנצח
 נצחים.

בשעה השביעית בפּקר באנו לכּל. עוד בכרת ארץ
 לפני העיר ראיתי. כי לארץ הרים אנו באים. הרבבת
 החלה לעבר בין סלעי הרים ולהתנשא מעלה מעלה.
 ועיני נטויות להביט אל ההרים מסביב. אָךְ שֵׂא ענייך.
 השקיפה! הנה כּל עיר הנגנרם! האַח! עוד מעט ואַראה
 גם את הקוֹינה בית הנגנרם!

- רק שעה אחת תעמד פה הרבבת בני - אָמר
 אבא. - ואחר נסע לעיר ברן. ובשובנו נסור הנה.
 אָךְ אני התחננתי אל אבא והפצרתני בו מאד לנסע
 אתי העירה ולראותני את בית הנגנרם; ואבא הטוב

⁽¹⁾ שורצולד במדינת ברן על גבול שוויציה עומד במקום
 הרים, ומהלל המקום הזה בפינו ובאירו המכריא. מארצות רחוקות
 יתרוו אליו חולים ורפוי כח להתחזק ולבקש מזור למחלתם
 ולרפוינם.

⁽²⁾ הפּלדברג הוא הנהר היחיד גבת שבתרי המקום, ונכחו
 עולה לאלף וחמש מאות מטר בערך.

נעטר לבקשתי. אוֹ שִׁבְנו שנינו בעגלת הסוסים הראשונה
 וכעבר חמשה עשר דק הגענו אל הקוֹינה. לפי דפּק בקרבי
 בחוקה מרב רגשותי ולא יכלתי להתבונן אל הכית היטב.
 נדמה לי כי שומע אני קול צירי הציונים מתנבחים פנימה.
 ובקמדרי כה נרעש והנה מרפכה ואיש אחר יושב פה עברה
 על הקוֹינה; נדמה לי כי זהו הדקטור מתתיהו הרצל. ועוד
 מעט וכר מעל המרפכה וראיתי עין בעין.

- הוֹשה בני - קרא אבא - הנה העגלה ההולכת
 לבית התּנה. כּן נאחר את הרבבת. - התעוררתי מעט
 ואוסיף לעמד תחתי. ואקשיב ואחכה... אָךְ אבא אחו בירי
 וימשכני אחריו בחוקה ויעלני אל העגלה.

- ומה בני - שאלני בשבתנו בעגלה - המצאה
 הקוֹינה הן בענייך?

- אני נכובתי ולא ידעתי מה להשיב לו.
 - הקוֹינה הקוֹינה - נגמגמתי - ואתה אבא
 הן לא נתפתי לראות אותה!

- ומה עשית בעמדך שם בחמשה רגעים?
 - מה עשיתי? הסיתי אני לשמע ולתקשיב...
 אבא הפסיקני בצחוק ואָכלם נאחשה.

כאשר תגדל מעט בני אָקחך אל הנגנרם. נחמני
 אבא - ושמעת וראית הכל. - בשעה השמינית יצאנו
 ברבבת לברן. והנה הרים נחמדים נשקפו לי מרחוק
 ומקרוב. הרים ירוקים ומוֹהבים הנושאים אלינו גרבה
 במאור פנים ובצחוק־נהב המרהף עליהם. הנה הם כמו
 קוֹראים לנו: ברוכים הבאים! - הפמתי אליהם נאשמח
 מאד. נפלאתי לראות. כי ההרים אינם גבוהים יותר מדי
 ואינם מכסים כּלל בשלג כמו ששמעתי מספרים. אָךְ
 אבא אָמר לי כי הרי האלפים עוד רחוקים מזה ומבול לא
 יראו; ואחר הוסיף בתוכחה: - ואולם לו ידעת בני את
 כתיבת הארץ (גיאוגרפיה) לא שאלת שאלה כזאת. צא
 וראה אפוא מה טוב לגער השוקד בלמודיו. - אָבל בני
 אבא. הן לא רק כתיבת הארץ לבד עלי ללמד ולדעת.
 כי גם גמרא גם עברית ורוסית גם גרמנית וצרפתית וחשבון
 עלי ללמד. רק ללמד וללמד! ומתי אשתמשע ואשחק?
 אבא צחק לדברי ואמא קראָה ככעם: - אַח אתה
 שוֹחֵק! אוֹי נאבוי לצחוק כּוה! נאני איני יודע מה יש
 לכעם ולצחק על דברי.

(עוד נבא)

שלמון

הַשׁוֹמֵר בְּחֻלָּם.

ה' ל' ז' ה'.

כסאות. פתחו התננים ואמרו: הנה, כפי שבא נפח לגור בשכונתנו והנפח - שחור, והשחור - צועני, והצועני - גנב, לפיכך שמרנו בלילה וישנו ביום; לא היה מי שימכר סחורה לחלמים, והושבנו שומר מחקמינו כדי שנישן ונמכר; עתה אין שומרנו יכול לעמד מפני הצנה. מה געשה שויכל?

ישבו שבעה משיבי טעם שבעה ימים ושבעה לילות, חקרו בדבר, ונשאו ונתנו עד שהורו: מעטפים את השומר אדרת של עורות אילים ויכול עמד מפני הצנה. שמע תקהל ומחא כף, וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים:

אין חקמים בחלמים!

עטפו את השומר אדרת של עורות אילים. למחרת בא השומר ואמר: חוששני שבלילה לא יביר בי השומר ויחשבני לגנב ויתגני במשמר.

עמדו וקראו לאספה רבה, נקתלו כל החלמים ובאו לבית תקהל, הושיבו בראש שבעה משיבי טעם על שבעה כסאות. פתחו התננים ואמרו: הנה, כפי שבא נפח לגור בשכונתנו והנפח - שחור, והשחור - צועני, והצועני - גנב, לפיכך שמרנו בלילה וישנו ביום; לא היה מי שימכר סחורה לחלמים, והושבנו שומר מחקמינו כדי שנישן ונמכר; לא יכל לעמד מפני הצנה ועמפנוהו אדרת של עורות אילים כדי שיעמד. עכשיו חושש הוא שומרנו מפני השומר, שלא יחשבהו לגנב וישימהו בכלא. מה געשה לשומר שוביר בשומר?

ישבו שבעה משיבי טעם שבעה ימים ושבעה לילות, חקרו בדבר ונשאו ונתנו עד שהורו: "מה פכים לשומר את אדרתו ושערותיה למעלה ויהיה השומר מביר בשומר. שמע תקהל ומחא כף, וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים: אין חקמים בחלמים!

הפכו לשומר את אדרתו ושערותיה למעלה. למחרת בא השומר ואמר: מתרא אני שמא יפגשני זאב ויחשבני לאיל ויאבלני.

עמדו וקראו לאספה רבה, נקתלו כל החלמים ובאו לבית תקהל, הושיבו בראש שבעה משיבי טעם על שבעה כסאות. פתחו התננים ואמרו: הנה, כפי שבא נפח לגור בשכונתנו והנפח - שחור, והשחור - צועני, והצועני - גנב, לפיכך שמרנו בלילה וישנו ביום; לא היה מי שימכר סחורה לחלמים, והושבנו שומר מחקמינו כדי שנישן ונמכר; לא יכל שומרנו לעמד מפני הצנה ועמפנוהו

שמעו אנשי הלם שנפח בא לגור בעירם. יצאו לראות בריה זו מה היא. ראוהו כשהוא מפקם ואמרו: אין זה אלא צועני, ומפני שרכ צוענים גנבים הם, אצקו התננים שבחלם ואמרו: עתה יבא זה ויגנב כל הפחורה שבתנתינו.

עמדו וקראו לאספה רבה, נקתלו כל החלמים ובאו לבית תקהל, הושיבו בראש שבעה משיבי טעם על שבעה כסאות.

פתחו בעלי התניות ואמרו: "הנה, כפי שבא נפח לגור בשכונתנו והנפח - שחור, והשחור - צועני, והצועני - גנב, מה געשה שלא יבא זה ויגנב מתנתינו?"

ישבו שבעה משיבי טעם שבעה ימים ושבעה לילות, חקרו בדבר ונשאו ונתנו עד שהורו: בעלי התניות יהיו נעורים, בלילה וכל אנשי העיר יהיו נעורים ביום - וכך יהיו שומרים את התניות ביום ובלילה.

שמע תקהל ומחא כף, וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים: אין חקמים בחלמים!

ישבו בעלי התניות והיו נעורים כל אותו הלילה ושמרו תניותיהם, כשחירת הלכו התננים לישן ולא היה מי שימכר פחורה לחלמים כל אותו היום.

עמדו וקראו לאספה רבה, נקתלו כל החלמים ובאו לבית תקהל, הושיבו בראש שבעה משיבי טעם על שבעה כסאות. פתחו התננים ואמרו: הנה, כפי שבא נפח לגור בשכונתנו והנפח - שחור, והשחור - צועני, והצועני - גנב, לפיכך אנו שומרים בלילה וישנים ביום. עכשיו אין מי שימכר סחורה לחלמים, מה געשה שנישן ונמכר?

ישבו שבעה משיבי טעם שבעה ימים ושבעה לילות, חקרו בדבר ונשאו ונתנו עד שהורו: בלילה מושיבים חכם מחקמי חלם, שיהיה הוא שומר את התניות והתננים וישנים, וביום הוא יהיה לישן והתננים מוכרים. שמע תקהל ומחא כף, וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים:

אין חקמים בחלמים!

הושיבו חכם מחקמי חלם, שיהיה שומר את התניות בלילה. למחרת בא השומר ואמר: איני יכול לעמד מפני הצנה (הקר).

עמדו וקראו לאספה רבה, נקתלו כל החלמים ובאו לבית תקהל, הושיבו בראש שבעה משיבי טעם על שבעה

שיבירהו; התברא מפני הנאב שלא יחשבהו איל והרפכנהו על גבי הסום כדי שיבירהו; התברא שלא ישארו הסום וישליכוהו לאחת הפתחים ובאנו לקשרו לעמוד. כדי שלא יזוז ממקומו. עכשיו מריבים אנו זה בזה. זה אומר: לפני חנתי וקשרוהו! וזה אומר: לפני חנתי וקשרוהו! — מה נעשה שלא נריב?!

ישבו שבעה משיבי טעם שבעה ימים ושבעה לילות. חקרו בדבר ונשאו ונתנו עד שהורו: אין קושרים את הסום לא לפני חנותו של זה ולא לפני חנותו של זה. מפני המחלוקת. אלא קושרים אותו לפני בית המרחץ שבקהלה. שכל החננים עם כל החלמים בעליו הם. נמצא זה קשור ועומד ברשות כלם.

שמע תקהל ומחא כף וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים: אין חכמים בחלמים!

קשרו את הסום לפני המרחץ.

למחרת בא השומר ואמר: כדמית ננכים נראו לי בלילה הנה אצל החניות.

יצאו החננים וראו שהניזותיהם פתוחות וריקות. שאלו את השומר: ומפני מה לא תפשת את הננכים? אמר להם: רכוב הייתי על הסום והסום הנה קשור אל העמוד ולא יכל לזוז ממקומו.

אמרו לו: ומפני מה לא התרת את הסום? אמר להם: מתברא הייתי שלא ישאני וישליכני אל אחת הפתחים.

אמרו לו: ומדוע לא ירדת מעליו? אמר להם: אדרתי הפוכה הייתה ובראתי מפני הנאב שלא יחשבני לאיל ויאכלני.

אמרו לו: ומדוע לא הפכת את אדרתך ופניה למעלה?

אמר להם: חושש הייתי שלא יחשבני השומר לננב וישמיני בכלא.

אמרו לו: ומדוע לא הפשמת את אדרתך מעליך? אמר להם: לא הייתי יכל לעמד מפני הצנה.

אמרו לו: ומדוע לא צעקת אלינו שתעיר אותנו ונצא?

אמר להם: הרי לבד הושבתם אותי. כדי שתהיו ישנים בלילה ולא געורים...

שמע כל תקהל ומחא כף וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים:

אין חכמים בחלמים!

ולשומר החכם והחרוץ הוסיפו פי שנים על שקרו.

העבר על פי שיחת עם עיי ש. ב. נ.

אדרת של עורות אילים; חשש שומרנו מפני השומר שלא יחשבהו לננב והפכנו לו אדרתו. כדי שיבירהו; עכשיו מתברא היא שומרנו שמא יפגשנו נאב ויחשבהו לאיל... ויאכלהו. מה נעשה שלא יחשבהו?

ישבו שבעה משיבי טעם שבעה ימים ושבעה לילות. חקרו בדבר ונשאו ונתנו עד שהורו: מרכיבים את השומר על גבי הסום ויהיה הנאב מכיר בו שאינו איל.

שמע תקהל ומחא כף וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים: אין חכמים בחלמים!

הרכיבו את השומר על גבי הסום.

למחרת בא השומר ואמר: מתברא אני שלא ישאני הסום וישליכני לאחת הפתחים.

עמדו וקראו וקראו לאספה רבה וקתלו כל החלמים ובאו לבית תקהל. הושיבו בראש שבעה משיבי טעם על שבעה כסאות. פתחו החננים ואמרו: הנה כפי שקא נפח לגור בשכונתנו והנפח — שחור והשחור — צועני והצועני — ננב.

לפיכך שמרנו בלילה וישנו ביום; לא היה מי שימכר סחורה לחלמים. והושכנו שומר מחכמינו כדי שנישן ונמכר; לא יכל לעמד מפני הצנה ועמפנוהו אדרת של עורות אילים כדי שיעמד; חשש מפני השומר שלא יחשבהו לננב והפכנו לו אדרתו ושערותיה למעלה כדי שיבירהו;

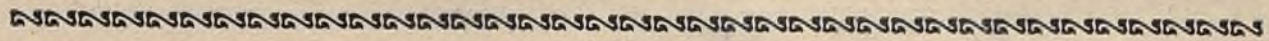
התברא מפני הנאב שלא יחשבהו לאיל והרפכנהו על גבי הסום כדי שיבירהו; עכשיו מתברא הוא שמא ישארו הסום וישליכוהו לאחת הפתחים. מה נעשה לפום שלא יזוז ממקומו?

ישבו שבעה משיבי טעם שבעה ימים ושבעה לילות. חקרו בדבר ושקלו וטרו עד שהורו: קושרים את הסום לעמוד ולא יזוז ממקומו.

שמע תקהל ומחא כף וקרא זה אל זה ואמר שלש פעמים:

אין חכמים בחלמים!

באו לקשר את הסום והתחילו החננים מריבים זה בזה; זה אומר: לפני חנתי וקשרוהו! וזה אומר: לפני חנתי וקשרוהו! עמדו וקראו לאספה רבה וקתלו כל החלמים ובאו לבית תקהל; הושיבו בראש שבעה משיבי טעם על שבעה כסאות. פתחו החננים ואמרו: הנה כפי שקא נפח לגור בשכונתנו והנפח — שחור והשחור — צועני והצועני — ננב. לפיכך שמרנו בלילה וישנו ביום; לא היה מי שימכר סחורה לחלמים. והושכנו שומר מחכמינו כדי שנישן ונמכר; לא יכל לעמד מפני הצנה ועמפנוהו אדרת של עורות אילים כדי שיעמד; חשש מפני השומר שלא יחשבהו לננב. והפכנו לו אדרתו ושערותיה למעלה כדי

הצעד הראשון.

מדועים, פי רעש הארץ הנה בכל ארץ ישראל וגם בכירות.

מציאת אוצר. — בימים האחרונים נאספו הרבה ערבים לחפור בהרבה ישנה הקרובה לאדמת בית-דגן (יש אומרים, פי היא היא בית-דגן הנזכרת בתנ"ך). ויהי פאמצע העבודה ויך אחד הערבים במעדרו על אבן אחת פנודרה רחבה ומבקע, ומקרה נתו (קפיץ) דבר עגל מזהיר: זו היתה ממבע של זהב.

או הוסיף הערבי הנדהם להפזת עוד על האבן; וזהוב אחד זהוב נפל לרגליו עד הגיעם למספר של שיס. מרב שמחתו, או אולי מרב התרגשותו, שם הערבי את הזהובים בחיקו ויעזב תפק את מקומו וימהר לברת לכפרו.

— אנה זה תכרה? — שאלוהו חבריו הפלחים.

— אני שב הפיתה — ענם.

— ולמה זה? ומה הנה לך?

חֲדָשׁוֹת.

פפ

רעש בירושלים. — פליל בי נסן בשעה אחת פחות עשרה דקים אחר תצות הלילה רעשה הארץ בחזקה במשך המיש 'שניות' ויודעו העמים ויגועו החלונות וכלי הבית. והארץ ננחה גניחות חזקות ויפגלו ויפחדו אנשים רבים, ותהי צעקה גדולה. רבים השבו, פי התנפלו עליהם שודדי לילה ולבו, ואנשים וגשים צעקי וקראו בקול גדול. 'שמע ישראל' ומפתים רבים נשמע קול ויהי מאקדחים להכריח את השודדים. אף אחרי עבר הגעים אחרים הכינו הפל פי זה הנה רעש. פתים רבים נבקעו ונסדקו אף לא קרה שום אסון בנפשות. מאת בית מועצות העיר נשלחו שני פקידים לבדק את הפתים אשר נבקעו מהרעש, וימצאו כשישים בית שנעשו בהם בקיעים פחות או יותר גדולים. מהפתים שיש בהם חיש סכנת מפלה, מהרו והוציאו את הדרים בהם.

(¹) שניה — סקנדה.

חדשות חשובות!

יצאה לאור כריסמאטיע מבית-הדרום

חדשה בזרנון ללמד את ילדי בני ישראל את השמות רוסיים ואשכנזית בשישה קלה מאד, בהוספת כתבי-מופת קליגרפים (קאלוגראפישע פראפיסען). מהמחבר של

„הוידקארעספאנדענט“ ה' יוסף נאראדינסקי.

מחירו עם פארטא 40 קאפ; למ״ס ראבאט. כמו כן הופיעה מהדורה רביעית חדשה מהספר „הוידקארעספאנדי דענטי“ עם תקונים והוספות בהשקט רוסי-זשארנאן עם הוספה חדשה מכתבים בשפת אשכנזי וכתבי מופת קליגרפים. מחירו 30 קאפ עם פארטא; למ״ס ראבאט.

בבית-מסחר הספרים שלי ימצאו להמכר הספרים של ד״ר רובין מהוצאתי: (1) החיים והמות; (2) סגולות בעלי חיים; (3) מלחמת הנגלה והנסתר; (4) סגולות הצמחים; (5) מערכת מעמי המצות, וכן כל ספרי השכלה מכל ההוצאות; ספרי חנוכה, מליצה ושייר וספרי רומעל מהוצאות אחרים ומשלי. (8-10)

כתובתי:

Книжный магазин С. РОЗУМОВСКАГО, Бердичевъ.

או להמחלקה (פוליע) שלי:

ВАРШАВУ, Налевки 34, АРОНУ ЦВЙЛИНГОЛДУ.

בבית מסחר הספרים של האחים

לעוויזעפשיין ושותפיהם

ווארשא, נענשא נומר 5

נמצא להמכר יותר משלשת אלפים מיני ספרים מכל המקצועות והם: חומשים, מחזורים, סדרים, שוית, דרוש, פוסקים; שסיים ואלפסין; ספרי למוצה, מחקר, שיר והספרות היפה; ספרים בזרנון.

בית מסחר הנ"ל ממלא רצון הקונה עצהו"מ.

אדרעסעט:

Kom. Ges. Gebr. Lewin-Epstein & Co.
Warschau, Gęsiatr. Nr. 5.

Ком. тов. Братъевъ Левинъ-Эпштейнъ и Ко.
17 Варшава, Гусья 5. (9-12)

קאטאלוג מפורט יצא לאור, מחירו 20 קאפ.

בית הספר לתורת הכתיבה העברית

מאת מ. קרינסקי.

נדפס מחדש, מהדורה שלישית בהוספת תקונים ושנויים רבים, ולמען תהיינה חוברות בית הספר לתורת הכתיבה דבר השווה לכל נפש, הודלו — ומחירן עתה רק 7 קאפ לכל הוברת. בעד החמש חוברות ביחד 35 קאפ. למ״ס, למורים ולבתי התלמוד תורה הנחה הגונה.

האדרסה:

Книгоиздательство „Тушия“, Варшава.
Verlag: תחיל; „Tuschijah“, Warschau.

הוצאת „ישרון“ (וילנה).

חדשה!!!

כל כתבי ראובן אשר כרודיעם

לע״ע יצאו לאור:

(א) שתי הקצוות, ב״ה.

מחירו 1.50 רובל.

(ב) שירים עתיקים.

מחירו 50 קאפ.

24 לפנות אל: (3-3)

Изд. „Іешуринг“, Вильна.

— קאב פֿשן — קרא מרחוק ויסקף לרוין.

או קראו לו תבניו:

— קח נא אהך את בנדיך, את סנדליך ואת פֿבעך, אשר

הישארת בהרבה!...

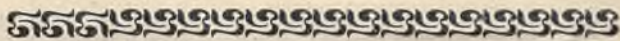
לִישׁוֹא! הַעֲרִבִי מִהָר לְרוֹיֵן הַלְּאָה, וְנֵעַלֶם.

הערכים השדרוה בעון שקר או נגבה. והנה אחד מהם עבר במקרה לפני מערה נסתרה, ולרגליה התפזרו זהובים מעטים שנמלה פגאה מרב בלפול, מחיק הערבי. ויבא הערבי עד האבן הפקועה, וינפצנה עוד יתר, ומקרבה יצאו עוד זהובים לרב.

לילא היו שם עוד שני פלחים, אשר ראו את מעשיו, היה מסתיר גם הוא את המטבעות הנפלאות, אך הם התנפלו עליו ויפזרו ויריבו אחרי כן ביניהם.

בין פה וכה נודע הדבר לממשלה. אז פאו אל מקום המציאה הנפלאה הקומקאם (שר המהוז) מיפו ואתו ראש העיר ונודד צבא, ויעסקו בזריזות בצבירת הזהב. אחרי תקירה קלה הודו פלחים מעטים, כי אמנם לקחו זהובים אחדים. אך רבם עומדים על העתם ואומרים פי לא נגענו באוצר.

חושבים, פי האוצר הזה, שנמצא עתה בארמך, היה טמון פה מזמן הילני המלכה, היא מלכת הרוב, שהתעורה היא ויבניה לפני חרבן הבית השני ובאה וישבה בירושלים. אך אי אפשר לברר אם כך היא באמת.

המ״ל: הוצאת „תושיה“ בורשה.

העורכים: א. ל. בן-אביגדור וש. ל. גרדון.

כתבת ה„עולם הקטן“:

КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „ТУШИЯ“, ВАРШАВА.

Verlag „TUSCHIJAH“, Warschau.

בבית מסחר הספרים של הוצאת „תושיה“

נמצאים להמכר הספרים

מאת ישראל יוסף סירקיס:

(א) רוח הדשה (ספור), נדפס בדפוס משובח ועל גיר טוב, מחזיק 11 בויגען, מחירו רק 50 קאפ (תחת המחיר הקודם 75 קאפ), עם המשלוח 66 קאפ.

(ב) בן אסתר או אל ארץ החדשה (ספור מחיי היהודים). מחירו 20 קאפ, עם פארטא 26 קאפ.

(ג) שלל צבעי החיים (תמונות מחיי היהודים בזמן ההנה). מחירו 15 קאפ, ועם פארטא 20 קאפ.

(ד) כתבי בן-כפר (ספור), מחירו 10 קאפ, עם פארטא 15 קאפ, ולהקונה את הספרים הנ"ל ביחד — מחירם רק 1 רובל עם פארטא.

22 האדרסה: (5-5)

Издательство „Тушия“, Варшава.

Verlag „Tuschijah“ Warschau.

